

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001852

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-05-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової №127 о/с від 28.06.2024

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Авраменко Євген Борисович
- Yevhen Avramenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 025 Музичне мистецтво

Дата захисту: 14-06-2024

Спеціальність за освітою: 025 Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 5621

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18, 18.41, 18.41.45, 18.41.45.11, 18.41.51

Тема дисертації:

1. Семантика вокального тембру як фактор жанрової специфікації оперної поетики
2. Semantics of vocal timbre as a factor of genre specification of opera poetics

Реферат:

1. У дисертації досліджено вокальний тембр співака, який виступає семантичним фактором жанрової специфікації оперної поетики. Тембр визначено ключовою характеристикою вокального звуку, наділяє звук смислом та семантичним значенням. В оперному мистецтві вокальний тембр виступає як фактор драматургії твору, що створює складний комплекс способів виразовості у єдності з образним смислом музики. Саме тембр визначає неповторну обертонову «ауру» звуку, як головне багатство голосу вокаліста. Одночасно тембр голосу виступає не тільки природною характеристикою, але й технологічним способом виразового та смислового наповнення вокального висловлювання, що зумовлює його інтерпретаційний потенціал. Метою дослідження виступає обґрунтування тембрових властивостей вокального голосу як головного психолого-виконавського осередку оперної поетики; об'єктом дослідження виступає драматургічна роль тембрових показників оперного вокального голосу у триєдиній комунікації «композитор – співак – слухач/глядач»;

предметом дослідження є семантика оперного тембру як визначального чинника психологічного портретування оперного образу. Тембр виступає як компонент музичної мови, що відповідає за передачу смислу, прихованого у надрах музичної тканини. Через тембр музичне мовлення знаходить проголошення звукового матеріалу як смислового послання, тому тембр є вагомим «штрихом» у портретуванні оперного образу – визначення його характеру, пізнання його темпераменту та програмування його зовнішніх сценічних проявів – міміки, ходи, пластики, художнього вирішення сценічного костюму. Цілісність художнього образу неможливо зрозуміти через раціональне мислення, що спирається на жорсткий принцип детермінації та виключає емоційну природу як неконструктивну. Тільки чуттєве, метафоричне мислення, що ґрунтується на емпатії, дозволяє повноцінно сприймати художній образ у всій його повноті та неповторності. Найскладнішим у визначенні та поясненні тембру є те, що він завжди відчувається суб'єктивно. Тембральне впізнання та чуттєва реакція на тембр визначаються глибинними архетипними образами. Тембр голосу ініціює виникнення міжчуттєвих асоціацій, структурованих як конверсіально (традиційно), так й суто індивідуально. Саме тембр, особливо тембр людського голосу, викликає у нашій свідомості міжчуттєві асоціації – синестезії, що збагачують сприйняття музики. Правомірність розділення голосу на різні тембри-амплуа пояснюється з точки зору психологічно-виконавського феноменології оперного співу та розуміння оперного мистецтва як особливого виду сценічної комунікації, яка визначається не тільки суто голосовими даними, а й психофізичними характеристиками співака, що надає можливість більш повно та розгорнуто розуміти та прогнозувати народження художнього музичного образу в опері. Тембр-амплуа виступає інструментом «внутрішнього психологічного портретування» (О.І. Самойленко) оперного образу. В опері внутрішня дія персонажу реалізується звуковими засобами певного тембру-амплуа, і «факт діяння реалізується через звучання» (О.І. Самойленко). Характеристики тембру-амплуа виконавця певної партії грають визначну роль у реалізації авторського задуму та виступають як первісне підґрунтя всебічної реалізації жанрової специфіки опери як сценічного мистецтва. Тембр-амплуа у оперній виступає як комунікативний та психологічний інструмент у реалізації художніх завдань загального тезаурусу оперної вистави.

2. The dissertation examines the singer's vocal timbre, which acts as a semantic factor in the genre specification of opera poetics. Timbre is defined as a key characteristic of vocal sound, it gives sound meaning and semantic meaning. In the art of opera, the vocal timbre acts as a factor in the dramaturgy of the work, which creates a complex set of expressive methods in unity with the figurative meaning of the music. It is the timbre that determines the unique overtone "aura" of the sound, as the main richness of the vocalist's voice. At the same time, the timbre of the voice is not only a natural characteristic, but also a technological method of expressive and meaningful content of vocal utterance, which determines its interpretative potential. The purpose of the study is to substantiate the timbre properties of the vocal voice as the main psychological and performing center of opera poetics; the object of the study is the dramaturgical role of the timbre indicators of the operatic vocal voice in the triune communication "composer - singer - listener/spectator"; the subject of the study is the semantics of the opera timbre as a determining factor in the psychological portrayal of the opera image. Timbre acts as a component of the musical language, which is responsible for conveying the meaning hidden in the bowels of the musical fabric. Through timbre, musical communication finds the announcement of sound material as a meaningful message, therefore timbre is a significant "stroke" in portraying an opera image - defining its character, learning its temperament and programming its external stage manifestations - facial expressions, gait, plasticity, artistic solution of stage costume. The integrity of the artistic image cannot be understood through rational thinking, which is based on the rigid principle of determination and excludes the emotional nature as non-constructive. Only sensual, metaphorical thinking, based on empathy, allows one to fully perceive an artistic image in all its completeness and uniqueness. The most difficult thing in defining and explaining timbre is that it is always felt subjectively. Timbral recognition and sensory response to timbre are determined by deep archetypal images. The timbre of the voice initiates the emergence of intersensory associations structured both conversionally (traditionally) and purely individually. It is the timbre, especially the timbre of the human voice, that causes intersensory associations in our consciousness - synaesthesia, which enriches the perception of music. The

legality of dividing the voice into different timbres-roles is explained from the point of view of the psychological and performance phenomenology of opera singing and the understanding of opera art as a special type of stage communication, which is determined not only by purely vocal data, but also by the singer's psychophysical characteristics, which provides an opportunity to more fully and comprehensively understand and predict the birth of an artistic musical image in opera. Timbre-role acts as a tool of "internal psychological portraiture" (O.I. Samoilenko) of the opera image. In the opera, the internal action of the character is realized by sound means of a certain timbre-role, and "the fact of the action is realized through the sound" (O.I. Samoilenko). The characteristics of the timbre-role of the performer of a certain part play a significant role in the realization of the author's idea and act as the initial basis for the comprehensive realization of the genre specificity of opera as a stage art. Timbre-role in the opera is a communicative and psychological tool in the implementation of artistic tasks of the general thesaurus of an opera performance.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Авраменко Є.Б. Тембр-амплуа як інструмент вираження оперного «голособразу» (на прикладі драматичного тенора) Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової. Вип. 30 (1), 2020. С. 89-96.
- Авраменко Є.Б. Особливості інтонаційної семантики оперного героя. Музичне мистецтво і культура: науковий вісник ОНМА імені А.В. Нежданової. Вип. 28 (2), 2019. С. 74-83.
- Авраменко Є.Б. Компаративний аналіз специфіки творчого алгоритму вокалістів оперної та камерної спеціалізації. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 39. Том 1. С. 62-67.
- Оганезова-Григоренко О.В., Авраменко Є.Б. Темброве мислення вокаліста: феноменологічний підхід. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2024. Вип. 72. Том 4. С. 138-144.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Оганезова-Григоренко Ольга Вадимівна
2. Olha V. Ohanezova-Hryhorenko

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової**Код за ЄДРПОУ:** 02214254**Місцезнаходження:** вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство культури України**Ідентифікатор ROR:****VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів****Офіційні опоненти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Зав'ялова Ольга Костянтинівна
2. Olha K. Zavialova

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:** ;<https://scholar.google.ru/citations?hl=ru&user=wc6xe8QAAAAJ>**Повне найменування юридичної особи:** Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка**Код за ЄДРПОУ:** 02125510**Місцезнаходження:** вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Батовська Олена Миколаївна
2. Olena Batovska

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Кулієва Антоніна Яківна

2. Antonina Y. Kulyeva

Кваліфікація: к. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0337-8255

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горелік Лариса Маратівна

2. Larysa M. Horelik

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0319-1688

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеська національна музична академія імені А.В. Нежданової

Код за ЄДРПОУ: 02214254

Місцезнаходження: вул. Новосельського, 63, Одеса, 65023, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Осадча Світлана Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Осадча Світлана Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Черноіваненко Алла

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна